

DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

KONINKRIJKEN IN NOORD EN OOST

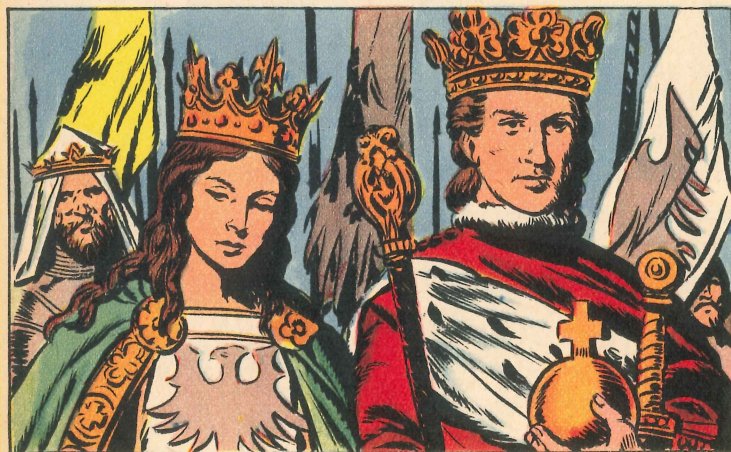
IN de geschiedenis van de Middeleeuwen speelde het Westen de belangrijkste rol. De belangrijkste, maar niet de enige.

Vandaag werpen we een blik bij onze burens uit het noorden en het oosten. In het noorden waren er de koninkrijken Denemarken, Noorwegen en Zweden. In het oosten die van Polen, Bohemen, Hongarije en Rusland. Al deze koninkrijken poogden in de loop van de vijftiende eeuw uit te groeien tot machtige monarchieën.

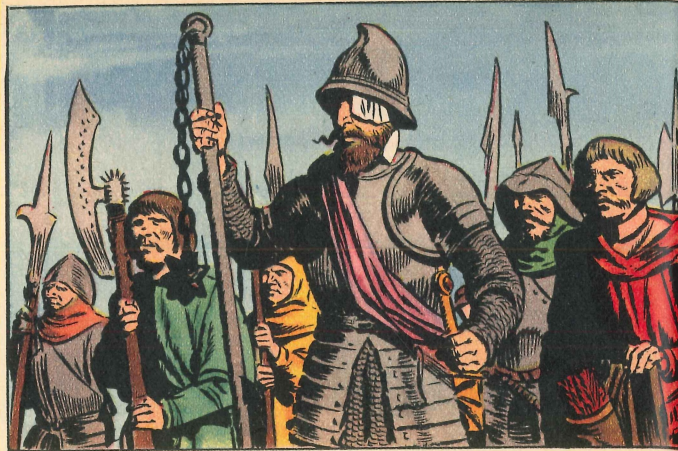
1. - KALMAR

IN de helft van de XIVe eeuw huwde Blanche van Namen, een Belgische prinses, de koning van Zweden en Noorwegen, Magnus Smek Erikson, en zij componeerde voor haar zoontje Haakon het vrolijke wijsje « Rida Ranka », al schommellend rijden, of « Juu, juu, paardje met je vlassen staartje ». Al de Zweden kennen dit liedje nog. Blanche zong ook « Het kind met zijn blauwe ogen zal koningskronen dragen ». En inderdaad, Haakon huwde met Margareta, dochter van de koning van Denemarken. Deze Margareta de Grote bracht de koninkrijken Denemarken, Noorwegen, Zweden en Finland onder een kroon, door de Unie van Kalmar in 1397. Het was een grote monarchie, maar ze stond op lemen voeten.

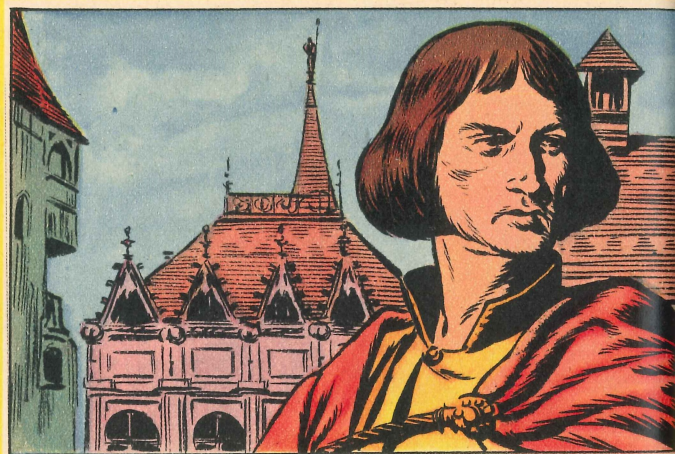
2. - POLEN

OMSTREEKS dezelfde tijd huwde Hedwig, koningin van Polen, met Jagaillo of Jagellon, groothertog van Litauen die in het doopsel de naam Vladislav kreeg. Casimir IV, een van de opvolgers van Hedwig Vladislav, versloeg in 1466 de Duitse ridders en bezette Oost-Pruisen en Danzig. In dit groot koninkrijk was de adel echter machtiger dan de koning.

3. - PRAAG

DE koningen van Bohemen waren hertogen van Luxemburg en een gegeven ogenblik keizers van het Heilige Duitse Rijk. Tsjechen kwamen in het begin van de XVe eeuw in opstand tegen de godsdienstige hervormingen van Jan Huss te verdedigen en onafhankelijkheid te veroveren. Hun leider, Ziska, had slechts oog, maar daarmee zag hij heel ver! Hij versloeg de Duitse leiders en toen hij in 1424 stierf was Bohemen vrij.

4. - BOEDA-PEST

IN 1308 kwam de kroon van de heilige Etienne toe aan het huis van Anjou van Napels. Deze dynastie zou veel doen voor de prestige van Hongarije. In de volgende eeuw had het Hongaarse volk twee grote leiders: Joris van Podiebrad en Jan Hunyady, Belgrado voor de Turken redde in 1456. Zijn zoon koning Matias Corvin was een heldhaftig soldaat en een beschermer van de schone letteren en de kunsten.

5. - MOSKOU

RUSLAND, verdeeld en onderworpen aan de heerschappij van de Tartaren, bevrijdde zich. In 1380 behaalde een prins van Moskou de overwinning op de Tartaren. De prins van Moskou breidden hun heerschappij uit over de andere prinsdommen. Iwan III, groothertog van Moskou, werd van 1462 af heerser over bijna heel Rusland. Van in zijn paleis, het oude Kremlin, terroriseerde hij zijn onderdanen en vooral de rijke Bojars. Wie hem te dicht naderde, viel in zijn onheilspellende blik. Aldus wordt gezegd. Hij noemde zich Iwan de Verschrikkelijke. Zijn kleinzoon zou dezelfde naam dragen.

